

Nr 275.

Av herr **Eriksson** i Grängesberg **m. fl.**, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition nr 111, med förslag till lag
om försäkring för olycksfall i arbete **m. m.**

Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkring för olycksfall i arbetet, vilket till huvudsaklig del bygges på det av ålderdomskommittén upprättade förslaget, synes oss, som helhet betraktat, vara väl avvägt och kommer att utgöra, upphöjt till lag, ett verkligt framsteg på socialförsäkringens område. Vår avsikt är därför icke att påyrka någon fullständig omarbetning av lagförslaget. Dock måste vi hemställa om vissa ändringar, som för arbetarna äro av stor betydelse och av vilka de allra flesta återfinnas i kommitténs förslag, men utelämnats av Kungl. Maj:t.

Det torde kunna ifrågasättas om uttrycket »skada till följd av olycksfall i arbetet» i 1 § täcker alla de förhållanden, under vilka olycksfall kunna inträffa som böra medföra rätt till ersättning. Som exempel på olycksfall, inträffade i samband med arbetet utan att ha skett direkt under arbetet, må anföras: Olycksfall, som under måltidsrast, tillfälligt uppehåll i arbetet samt före arbetets början och efter dess slut drabbar arbetaren inom arbetslokalen eller arbetsområdet, olycksfall, som inträffar vid färd från och till arbetsplatsen, där arbetsplatsen är så belägen, att viss risk för olycksfall alltid förefinnes, såsom t. ex. hamnarbetarnes färd till eller från fartyg eller banvakter och banarbetares färd på banlinjen till sina ofta avlägsna arbetsplatser.

1 §.

För att ingen oklarhet i berörda avseende skall råda hemställes till utskottet att 1 § måtte omarbetas så, att av densamma klart framgår att ett olycksfall bör föranleda ersättning, då mellan olycksfallet och den verksamhet, varuti den skadade är anställd, finnes icke blott

sammanhang med avseende å tid och rum utan ock visst inre orsakssammanhang.

Vi förbise emellertid icke svårigheten att i lagtext finna ett fullt lämpligt uttryck för vad vi åsyfta och hemställa därför till utskottet att, om vårt yrkande på omredigering av 1 § icke kan bifallas, i motiveringen angiva hur ifrågavarande uttryck bör tolkas.

*Yrkes-
sjukdomar.*

I sin 2 § har kommittén föreslagit att som skada till följd av olycksfall i arbetet skola anses jämväl vissa yrkessjukdomar, som förorsakats av särskilt giftiga ämnen, använda i arbetet. I avgivna yttranden över kommitténs förslag hava yrkats dels att denna bestämmelse måtte utgå, dels ock att den måtte vidgas att omfatta även andra yrkessjukdomar.

I propositionen har detta kommitténs förslag uteslutits. Som skäl härför åberopar departementschefen den kritik, som riktats mot en dylik anordning samt framhåller att denna fråga bör uppskjutas för att ytterligare utredas av den tillsatta sjukförsäkringskommittén.

Alla egentliga yrkessjukdomar böra efter vår uppfattning betraktas och behandlas som olycksfall i arbetet. Då emellertid ringa utsikt synes föreligga att nu få lagen avfattad i överensstämmelse med detta krav, vilja vi begränsa vårt yrkande till vad kommittén i denna del föreslagit med den utvidgning som riks-försäkringsanstalten påyrkat. Det förhållande, att sjukförsäkringskommittén bör ägna detta spörsmål sin intresserade uppmärksamhet, synes oss icke utgöra tillräckligt skäl, varför icke yrkessjukdomarna redan nu böra hänföras till den plats i socialförsäkringen, dit de rätteligen höra.

2 §.

Vi anse det vara en mycket stor förtjänst att lagen givits en så vid omfattning som skett. Men även med föreslagen omfattning faller utom densamma betydande ekonomiskt svaga befolkningsgrupper, som t. ex. den stora gruppen hemarbetare. Dessa hava i många fall en ytterst osäker ekonomisk ställning och komma i regel vid svårare olyckshändelse att lida nöd eller bli hänvisade till fattigvården. Vi äro icke blinda för de hinder, som resa sig mot en utvidgning av lagen, så att den kommer att omfatta även dessa, men vi våga ändå hemställa till utskottet att taga under övervägande, huruvida icke dessa svårigheter kunna övervinnas, så att lagen kommer att omfatta även hemarbetarna.

3 §.

Enligt 3 § äger Konungen från tillämpning av lagen undantaga arbetare, som användes till arbete för statens eller kommuns räkning.

Ur förvaltningssynpunkt medför denna möjlighet till undantag från försäkringsplikt vissa fördelar. Detta undantag får dock icke medföra att statens eller kommuners arbetare, i något avseende, få en sämre ställning än de arbetare, som sysselsättas av försäkringspliktiga arbetsgivare. Detta synes dock bli förhållandet. Enligt nu gällande lag skola tvister mellan arbetare och arbetsgivare, som röra reglering av skadeersättningar och hithörande ärenden, avgöras av domstol. Enligt denna lag tillskapas en särskild domstol — försäkringsrådet — för slitande av sådana tvister. För i denna § omförmälda arbetare komma dock de vanliga domstolarna att fortfarande vara instans för slitande av dessa tvister. Försäkringsrådet har dessutom till uppgift att övervaka tillämpningen av denna lag och utöva kontroll över de försäkringsinrättningar, som äro bärare av försäkringen. De fördelar, som inrättande av försäkringsrådet otvivelaktigt kommer att medföra, gå dessa arbetare sålunda förlustiga. Utan att därför behöva ålägga stat eller kommun ovillkorlig försäkringsplikt synes försäkringsrådets verksamhet kunna vidgas att omfatta även dessa arbetare. Så vitt vi kunna finna kan emot en sådan ordning icke några avsevärda praktiska eller principella skäl anföras.

Vi föreslå därför sådan ändring av 3 § att Konungen må äga att befria stats eller kommunal förvaltning från försäkringsplikt enligt denna lag, men icke från tillämpningen av lagen, samt i 33 § att försäkringsrådets verksamhet må vidgas att omfatta även i denna § omförmälda arbetare.

Om de ändringar av 3 och 33 §§, som vi föreslå, icke täcker vad vi åsyfta, hemställes till särskilda utskottet att föreslå de lagändringar, som för syftets vinnande äro nödiga.

Med den formulering 3 § erhållit i Kungl. Maj:ts förslag synas dessa arbetare även beträffande ersättningar och förmåner komma i en ogynnsammare ställning än försäkrade arbetare.

Enligt lagens 11 § må från livränta eller begravningshjälp avdrag ej göras för understöd från kassa eller försäkring med större belopp, än som svarar mot arbetsgivarnes bidrag till kassan. Vilka hänsyn komma att tagas till utgående understöd eller pension från kassa eller pensionsinrättning, då vid inträffat olycksfall livräntan skall bestämmas för i 3 § omförmälda arbetare, framgår icke av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet. Om järnvägsstyrelsens uppfattning kommer att göra sig gällande, skall från livräntan dragas hela den vederbörande tillkommande pension eller understöd från kassa eller pensionsinrättning, som helt och hållet eller till väsentlig del bildats

genom bidrag av arbetsgivaren. Hur en sådan bestämmelse kommer att verka i praktiken, må klargöras med följande exempel. En arbetare, försäkrad enligt lagen och med en årsinkomst av 1,800 kronor, skulle vid bestående förlust av arbetsförmågan erhålla en årlig livränta av 1,200 kronor att utgå utan något arbetarens bidrag. Drabbas en ordinarie tjänstehavare vid statens järnvägar, som har i det närmaste motsvarande avlöning, av olycksfall, erhåller denne vid avskedet en årlig pension av 1,260 kronor, vilken pension dock med en beräknad tredjedel utgår från en fond, åstadkommen genom tjänstehavarnes egna avgifter. Tjänstehavaren får sålunda lika stor pension, som den i lagen bestämda livräntetagaren. Staten behöver dock icke bidraga till densamma med mer än 840 kronor, medan tjänstehavaren själv fått bidraga med resten. En sådan uppfattning om statens eller kommunernas ställning som arbetsgivare, kan icke få komma till tillämpning. Minst samma krav, som man ställer på de enskilda arbetsgivarne, bör man ställa på staten eller kommunerna. På grund härav yrka vi sådan ändring av 3 §, att ingen tvekan kan råda därom, att i § omförmälda arbetare skola åtnjuta på statens eller kommuns bekostnad fullt lika goda ersättningar och förmåner vid olycksfall, som hos enskilda anställda enligt lagen försäkrade arbetare.

Då någon tvekan synes kunna råda om den i 11 § omförmälda kassa motsvarar den pensionsinrättning, som finnes vid statens järnvägar, föreslå vi, att i 11 § efter ordet »kassa» måtte införas orden »eller pensionsinrättning».

4 §.

Enligt 4 § skola arbetsgivarna försäkra sina arbetare antingen i riksförsäkringsanstalten eller i av arbetsgivarne för ändamålet bildat ömsesidigt olycksfallsförsäkringsbolag.

Enligt den lydelse 11 § fått i Kungl. Maj:ts förslag synes även därjämte försäkring i affärsbolag vara tillåten.

Efter vårt förmenande tala övervägande skäl för, att all försäkring bör ske i riksförsäkringsanstalten. Om det blir tillåtet för arbetsgivarne att efter Orts- och yrkessynpunkter bilda försäkringsbolag, komma helt säkert ett mycket stort antal sådana att bli bärare av försäkringar. Detta förhållande kommer att verka nedbrytande på den enhetlighet, som vid lagens tillämpning bör göra sig gällande och medföra betydande kostnader för inspektion och övervakning. Av lagens formulering framgår dessutom icke att dessa bolag skola vara bildade uteslutande för denna uppgift; de synas även kunna idka annan försäkringsverksamhet.

Ur de försäkrades synpunkt är icke försäkringen i arbetsgivarebolag lika betryggande som försäkring i statsanstalt. Även om från statens sida kontroll kommer att utövas över bolagens soliditet, kan dock icke i alla de fall, då effektiv kontroll behövdes, sådan utövas. Arbetsgivarebolagens intresse sammanfaller med arbetsgivarnes strävan att få försäkringskostnaden så låg som möjligt. I deras intresse ligger därför att, så långt det är görligt, knappa in på ersättningarna. Sådant kan ske genom, bland annat, för snäv tolkning av lagen beträffande vad som är olycksfall i arbetet, bestämmande av för låg invaliditetsgrad, lämnande av för ringa sjukpenning och största möjliga inknappning på läkarevård och läkemedel. Vid beräkning av den årsförtjänst, som skall läggas till grund för utgående ersättning, torde i många fall, där skälighetsprövning bör ske, eller där lönen utgår till viss del i naturaprodukter, vissa svårigheter komma att uppstå och kunna de lämna dessa bolag möjlighet till bestämmande av för låg årsinkomst. Efter vår uppfattning torde arbetsgivarnes ekonomiska intresse och icke sociala synpunkter i allt för hög grad komma att göra sig gällande vid dessa bolags verksamhet.

Gent emot dessa farhågor kan anföras, att de skadade arbetarne äga rätt hos försäkringsrådet överklaga försäkringsbolagets beslut samt att försäkringsrådet, även utan att klagan blivit förd, äger upptaga vilken försäkringsfråga som helst till prövning.

Utan att vilja förringa betydelsen av den skadades klagorätt, synes det dock, som om denna blivit i viss mån överskattad. Många arbetare, som erhållit skador, vilka göra dem till invalider, men icke alldeles arbetsodugliga, kunna icke försörja sig på den erhållna livräntan utan måste därjämte sysselsätta sig med sådant arbete, som de förmå utföra. Då arbetsgivaren i regel är ombud för försäkringsbolaget och hans och bolagets intresse sammanfaller, blir lätt följden den, att arbetaren, hellre än att löpa risken att bli avskedad, om han klagar, godtar av bolaget erbjuden ersättning, även om den skulle vara mindre fördelaktig än vad den rätteligen borde vara.

Vad beträffar de vidgade möjligheter till kontroll, som Kungl. Maj:t föreslagit skola tilldelas försäkringsrådet, äro de värda allt erkännande, men torde icke i väsentlig mån förebygga de missförhållanden, som vi förmena kunna bliva en följd av arbetsgivarebolagens verksamhet.

De nackdelar för arbetarna, som försäkring i arbetsgivarebolag sålunda kunna medföra, äro, efter vårt förmenande, i ännu högre grad

förefintliga vid försäkring i affärsbolag. Även kommittén, som icke velat motsätta sig att för enstaka fall försäkring må ske hos arbetsgivarbolag, har bestämt motsatt sig att affärsbolag skola tillåtas vara bärare av olycksfallsförsäkringen.

På anförda skäl yrka vi att försäkring enligt denna lag måtte få äga rum endast i riksförsäkringsanstalten, och föreslå vi i överensstämmelse härmed ändring av 4 §, varjämte vi hemställa till utskottet att i övrigt föreslå de ändringar av lagen, som för detta syftes vinnande äro nödiga.

6 §.

Av bestämmelserna i 6 §, jämförd med 9 §, framgår att lägsta sjukpenningen blir sextiosju öre för dag. Även med de jämkningar, som enligt 9 § kunna ske vid beräkning av årsinkomst, blir denna sjukpenning, med nuvarande höga levnadskostnader, allt för ringa; vi tillåta oss därför föreslå, att högsta sjukpenningen måtte bestämmas till en krona. Detta syfte vinnes genom höjning av lägsta beräknade årsinkomsten till fyrahundrafemtio kronor.

Kommittén har föreslagit att, då olycksfallet medfört väsentlig nedsättning av arbetsförmågan under mer än tre dagar efter olycksfallet, sjukpenning skall utgå från och med dagen efter olycksfallet. Riksförsäkringsanstalten har i sitt avgivna yttrande föreslagit ändring av denna bestämmelse så, att sjukpenning skall utgivas först från och med fjärde dagen efter dagen för olycksfallet och anför som skäl här för bl. a. följande: »Det torde nämligen vara att befara, att med den av kommittén föreslagna bestämmelsen en skadad, som i verkligheten varit hindrad arbeta i en, två eller tre dagar efter olycksfallsdagen, frestas göra allt för att anses sjuk å fjärde dagen, då han ju erhåller sjukpenning för fyra dagar, under det han eljest icke erhåller någon kontant ersättning.» Efter vad det vill synas av departementschefens yttrande har han på dessa skäl föreslagit den lydelse 6 § erhållit.

Vad riksförsäkringsanstalten anført, som stöd för sitt yrkande på en karenstid av fyra dagar, synes oss icke överensstämma med verkliga förhållandet. Icke lär vi väl ändå en lindrigt skadad arbetare, som utan olägenhet kan börja arbeta en å två dagar efter olycksfallet, utesluta av hänsyn till den ersättning, han därigenom kan erhålla, gå sysslolös ytterligare två å tre dagar. Om detta i ett fåtal undantagsfall skulle komma att ske, kan därmed ingalunda motiveras en bestämmelse, som skulle drabba alla arbetare, som bliva skadade. Det må dock ihågkommas att många arbetare har så svag ekonomisk ställning, att endast två å tre dagars mistning av inkomster, är för dessa ganska

kännbar. Vi hemställa därför, att 6 § i förevarande avseende måtte erhålla den lydelse kommittén föreslagit.

Stadgandet att livränta till efterlevande barn skall utgå allenast tills barnet uppnått femton års ålder, synes oss rätt så obilligt. På den egentliga landsbygden kan det måhända vara möjligt att barn vid den åldern, om de äro friska och starka, kunna försörja sig själva, men så är icke förhållandet vid bruks- och fabrikssamhällen och näppe-
ligen icke heller i städerna. Att överlämna åt barn i femtonårsåldern att på annan ort skaffa sig arbete och reda sig själva är ur både deras egen och samhällets synpunkt oförsvarligt. De hava sällan den stadga och omdömesförmåga, som är nödvändig för att de, utan föräldrars eller fosterföräldrars stöd, skola kunna taga hand om sig själva. Därtill kommer en annan betydelsefull synpunkt, vilken framhållits av Malmö arbetarekommun i avgivet yttrande över kommitténs förslag. Kommunen framhåller att »i en tid, då frågan om lärlingsskolor, yrkes-
skolor, fortsättningsskolor jämte andra utbildningsanstalter för den s. k. övergångsåldern fått en aktualitet, som aldrig förr i vårt land, skulle en lagstiftning, som genom att fixera en åldersgräns, sådan som den föreslagna, beröva barnen till de i arbetet dödade möjlighet att njuta förmånen av reformer i nu berörda avseende, varken vara rättvis eller framsynt, utan syntes kommunen den ändringen böra vidtagas, att åldersgränsen höjes från femton till aderton år». Aderton års åldersgräns har även sin motsvarighet i åtskilliga reglementen för statstjänarnas änke- och pupillkassa, och vissa kassor ha en ännu högre åldersgräns. Vi framställa det yrkande, att livränta måtte utgå till efterlämnade barn, tills dessa fyllt aderton år.

7 §.

Enligt nu gällande olycksfallsersättningslag är årliga livräntan vid inträffad full invaliditet trehundra kronor. Enligt föreliggande lagförslag kan lägsta livräntan bli väsentligen mindre, endast tvåhundra kronor. Svårligen kan man tänka sig något olycksfall, där en så ringa livränta kan anses skälig, och en förhöjning genom den skälighetsprövning, som i 9 § stadgas, synes icke kunna ske annat än under vissa i § angivna omständigheter.

9 §.

Då enligt vårt förmenande den lägsta livränta, som må ifrågakomma vid fullständig invaliditet, bör vara minst det belopp, som nuvarande lag stadgar, hemställes om sådan ändring av förevarande §, att, om den årliga arbetsförtjänsten understiger fyrahundrafemtio kronor, skall den dock beräknas till detta belopp.

11 §.

Enligt 11 § skall från sjukpenning avdragas vad den försäkrade erhåller i understöd från annan försäkringsinrättning eller kassa. Mot denna bestämmelse kan icke göras någon invändning, där arbetsgivaren erlagt avgifterna till kassan. Om däremot arbetaren själv erlagt avgifterna, synes ett sådant avdrag icke vara välmotiverat. Som skäl för denna bestämmelse framhålles att i motsatt fall överförsäkring kan komma att äga rum med vissa menliga följder. Man befarar, att om de skadade under sjukdomstiden ha lika stor ersättning som arbetslönen eller större, de skola söka förlänga sjukdomstiden och på detta sätt skaffa sig semester. Dessa farhågor synas oss överdrivna och i regel rent oberättigade. Med den blygsamma sjukpenning, som sjuk-kassorna oftast lämna, torde i allmänhet sjukpenning enligt denna lag och sjukkasseersättningen tillsammans icke komma att i någon väsentlig mån överstiga dagsförtjänsten under arbetet.

Utan att vilja förneka att icke i något enstaka fall överförsäkring kan komma att missbrukas på antytt sätt, synes oss dock detta icke i regel böra befaras, och då anse vi oriktigt beröva arbetarne den fördel, de genom många års inbetalningar i sjukkassa förväntat sig få vid inträffad sjukdom även på grund av olycksfall. Skulle någon hänsyn tagas till berörda farhågor, synes en bestämmelse om att sjukpenning enligt denna lag och ersättning från annan kassa eller försäkring tillsammans icke må överstiga daglönen vid arbete, vara fullt tillräcklig.

Då vi sålunda icke finna fullgoda skäl vara anförda för den ändring av kommitténs förslag, som Kungl. Maj:t i detta avseende vidtagit, yrka vi att 11 § måtte få en, i överensstämmelse med vår uppfattning, förändrad lydelse.

25 §.

25 § första stycket, vars bestämmelser icke återfinnas i kommitténs förslag, stadgar, att om olycksfallet föranletts därav, att den skadade ej ställt sig till efterrättelse gällande anordning eller föreskrift om åtgärder för undvikande av olycksfall, eller därav att den skadade varit av starka drycker berusad, må ersättning enligt 6 § skäligen nedsättas eller indragas.

Den bestämmelse i liknande syfte, som finnes i nu gällande lag, har kommittén funnit olämplig och föreslagit dess borttagande. Syftet med en sådan bestämmelse är att giva större eftertryck åt arbetsskyddssynpunkten. I verkligheten torde den dock komma att mera bliva anledning till tvister än att befordra skyddsåtgärder. Man hör så ofta arbetsgivare beklaga sig över att arbetarne åsidosätta påbjudna säkerhetsföreskrifter eller borttaga skyddsanordning. Dessa klagomål fram-

föras särskilt, då någon arbetare skadats i arbetet. I verkligheten är det dock oftast så, att då arbetarne så göra, sker det med arbetsgivarens eller arbetsledarens goda minne. Det industriella arbetet är numera så forcerat, att arbetarna vid vissa tillfällen oavsiktligt och utan att arbetsledaren gör anmärkning åsidosätta nödiga skyddsanordningar. Vid andra tillfällen åter sker ett åsidosättande av givna skyddsföreskrifter av oförstånd. Att någon arbetare genom åsidosättande av skyddsföreskrifter skulle önska bli skadad, torde få anses uteslutet. I denna § givna bestämmelse torde därför icke i någon vidare mån komma att befordra arbetareskyddet, men däremot ge anledning till tvister vid bestämmande av skadeersättningen.

Skulle det hända att en arbetare kommer berusad till arbetsplatsen, är detta beklagligt, men om han tillåtes utföra sitt arbete och därunder blir skadad, synes icke skäl föreligga att beröva honom i lag föreskriven ersättning. Det bör vara arbetsgivarens eller arbetsledarens skyldighet tillse, det berusade arbetare icke få utföra arbete förr än de bli nyktra. Skulle en berusad arbetare bli skadad eller dödad under arbetet, är arbetsledaren i många fall medskyldig härtill, och är det hårt och orättvist mot hustrun och barnen att de gå förlustiga det understöd lagen föreskriver.

Om olycksfall uppsåtligen förorsakas av den skadade eller vid dödsfall av den efterlevande, bör icke ersättning utgå, men detta föreskrives i 24 § och icke i nu förevarande §, varför vi hemställa att 25 §:s första moment måtte ur lagen utgå. Detta yrkande kunna vi stödja även med Tysklands och Hollands olycksfallsförsäkringslagar. Om man i det stora industrilandet Tyskland inskränkt sig till att från rätten till ersättning undantaga endast den, som uppsåtligen vållat olycksfallet, böra även vi kunna göra detsamma.

Under vissa omständigheter torde en skadad arbetare eller hans efterlevande vara bättre betjänta med att erhålla ett kapital en gång för alla än en årligen återkommande mindre livränta. Om en skötsam och ordentlig arbetare på landet skadar sig och han äger att årligen uppbära 80 à 100 kronor, är ju detta för honom en icke föraktlig hjälp, men om han har livligt intresse för ett eget hem eller redan har ett sådant, men därpå har en tryckande skuld, bleve han måhända ännu bättre hjälpt genom att erhålla kapitalvärdet av årliga livräntan. Om en yngling mister en arm, blir otvivelaktigt hans invaliditet långt mera tryckande, än vad som uttryckes genom den utgående livräntan. En sådan ynglings förvärvsmöjligheter kunde dock i vissa fall förstärkas

genom att han finge lära sig ett passande yrke. Om han till bekostnad av denna utbildning kunde erhålla kapitalvärdet av en del av livräntan, bleve detta säkerligen för honom av större värde än vad den förbrukade delen av livräntan kan vara. Dessa exempel äro anförda endast för att belysa vad vi åsyfta med vårt yrkande.

Uppenbart är att medgivande om kapital i stället för livränta bör förekomma endast då goda skäl härför synas föreligga och endast då livräntan är ringa eller ock endast för en mindre del av en större livränta. Någon ovillkorlig rätt till kapital i stället för livränta bör naturligtvis icke förefinnas, utan skall det bero på försäkringsanstalten, om sådant medgivande kan lämnas. För att, så långt det är möjligt, förebygga att härför olämpliga personer komma att erhålla kapital i stället för livränta, torde böra uppställas den fordran för en sådan ansökans beviljande, att densamma skall vara tillstyrkt av arbetsgivaren eller kommunal myndighet, t. ex. pensionsnämnd eller kommunalnämnd.

Om detta yrkande godkännes av utskottet, hemställs till utskottet att formulera den förändring av lagtexten, som härav betingas.

37 §.

Då nu ifrågavarande lagstiftning är av trängande behov påkallad, bör den träda i kraft så fort ske kan. Att framflytta denna tid till den 1 januari 1918 kan icke vara nödvändigt, och kommittén har också föreslagit ikraftträdande till den 1 juli 1917.

Departementschefen anför att det är olämpligt låta lagen träda i kraft under löpande kalenderår, och de organisatoriska förberedelserna böra kunna medhinnas under loppet av innevarande år, varför vi hemställa att lagen måtte träda i kraft redan den 1 januari 1917.

På grund av det anförda hemställs:

att riksdagen måtte, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 111 med förslag till Lag om försäkring för olycksfall i arbete, för sin del besluta:

att vidtaga sådan ändring av lagens 1 §, som i denna motions motivering angives;

att i lagen införa en ny § av följande lydelse:
»Såsom skada till följd av olycksfall i arbete anses i denna lag jämväl sjukdom, som förorsakats av särskilt giftiga, vid arbetet begagnade ämnen, eller som uppkommit genom överförande av smitta från i arbetet hanterat föremål. Konungen äger bestämma, vilka

ämnen skola anses såsom särskilt giftiga, och vilka sjukdomar som skola medföra rätt till ersättning»;

att 11 § måtte omformuleras så, att den icke medger försäkring enligt denna lag i affärsbolag;

att i lagen måtte införas medgivande för invalid att under vissa villkor och förbehåll få utbyta beviljad livränta mot för en gång utgående kapitalbelopp;

att 25 § första stycket måtte ur lagen utgå; samt

att §§ 3, 4, 6, 7, 8, 11, 33 och 37 måtte få följande ändrade lydelse:

3 §.

Konungen äger från försäkringsplikt enligt denna lag undantaga stats eller kommunal förvaltning för hos dem anställda arbetare och vilka på grund därav på statens eller kommuns bekostnad tillförsäkrats ersättningar och förmåner vid olycksfall i arbete, som finnes icke understiga de i denna lag föreskrivna.

Konungen äger ock från lagens tillämpning undantaga arbetare, som användas till arbete av synnerligen ofarlig beskaffenhet.

4 §.

Försäkringen äger rum i riks-försäkringsanstalten.

6 §.

Har arbetare — — — — — utgivas:

1) Om olycksfallet — — — — — arbetsförmågan:

a) erforderlig läkarvård — — — — — dylikt;

b) Om sjukdomen varar mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet, utgår sjukpenning för varje dag sjukdomen varar, utgörande vid förlust av arbetsförmågan ett belopp, motsvarande två tredjedelar av den skadades dagliga arbetsförtjänst, och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen; dock att sjukpenning ej utgår,

där ej arbetsförmågan blivit nedsatt med minst en fjärdedel.

- 2) Om olycksfallet — — — — arbetsförmågan:
 livränta under — — — — — tiondel.
 Kan vid sjukdom — — — — — skadade.

7 §.

Har olycksfallet — — — — — utgivas:
 a) begravningshjälp — — — — — kronor;
 b) livränta — — — — — nämligen:
 till änka — — — — —, samt
 till varje den avlidnes minderåriga barn en
 livränta från dödsfallet, till dess barnet upp-
 nått aderton års ålder, å ett årligt belopp,
 motsvarande en sjättedel av arbetsförtjänsten;
 dock att, — — — — — fortfar.
 Till änka — — — — — arbetsförtjänst.

8 §.

Den årliga — — — — — arbetsgivaren.
 Har under — — — — — minderårig.
 Utgöres avlöning — — — — — tillämpliga.
 Överstiger den årliga arbetsförtjänsten ettusen
 åttahundra kronor, tages det överskjutande beloppet
 icke i beräkning. Understiger den årliga arbetsför-
 tjänsten fyrahundrafemtio kronor, skall den beräknas
 till detta belopp.

Med den — — — — — arbetsförtjänsten.

11 §.

Är arbetsgivaren enligt annan lag eller särskild
 författning eller på grund av egen utfästelse skyldig
 att vid skada till följd av olycksfall i arbete utgiva
 understöd, såsom avlöning, pension eller annat under-
 håll, eller skall sådant understöd utgå från kassa eller
 pensionsinrättning eller på grund av försäkring i annan
 försäkringsanstalt än i 4 § sägs, avdrages från sjuk-

penning, livränta, begravningshjälp eller annan ersättning, som utgives enligt denna lag, vad i anledning av olycksfallet för motsvarande ändamål av arbetsgivaren eller av kassan eller på grund av försäkringen utgives för tid, under vilken ersättningen utgår. Dock må sådant avdrag endast äga rum om arbetsgivaren, på grund av understödet, enligt 15 § andra stycket, erhållit lindring i försäkringsavgiften, samt, i fråga om understöd från kassa eller pensionsinrättning eller på grund av försäkring, endast ske om arbetsgivaren helt och hållet eller till minst en tredjedel bidragit till bestridande av kostnaden för understödet, och ej ske med större belopp än som svarar mot arbetsgivarens bidrag. För pensionstillägg eller understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring eller för understöd från sjömanshus eller för annat dylikt, allenast för behövande avsett understöd må avdrag icke göras.

Beredes den — — — — — tillämpliga.

Avdrag enligt — — — — — författning.

33 §.

Över beslut av riks-försäkringsanstalten eller av enligt 3 § från försäkringsplikt befriade stats eller kommunal förvaltning rörande ersättning eller eljest rörande tillämpning av någon i denna lag given bestämmelse, må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola ingivas till rådet eller i betalt brev med allmänna posten vara till rådet inkomna sist å trettionde dagen efter det klaganden av beslutet erhållit del, den dagen oräknad, då sådant skedde.

Den, som — — — — försäkringsrådet.

Försäkringsrådet — — — — § avses.

Försäkringsrådets — — — — kostnadsfritt.

Over — — — — föras.

37 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1917; dock att ersättningsanspråk, som grundas på olycksfall, vilket därförinnan inträffat, bedömes enligt äldre lag.

Hemställes vördsamt till särskilda utskottet att, om dessa våra yrkanden vinna avseende, verkställa den omformulering av lagtexten, som kan vara nödig.

Stockholm den 25 april 1916.

Bernh. Eriksson. *Hj. Branting.* *F. V. Thorsson.*

Herm. Lindqvist. *Värner Rydén.* *Nils Persson.*

Erik Palmstierna. *Vikt. Larsson.*

Rick. Sandler.
